

Heti hírfolyam 2022.

*32 éve a munkavállalókért * VKDSZ
(2022. szeptember VKDSZ) 7. lapszám*

Bérkonferencia a LIGA-nál: A „Szakszervezetek a Helyreállításért” projekt keretein belül a LIGA Szakszervezetek Bérkonferencia címmel szakmai rendezvényt szervezett Budapesten. A szeptemberi rendezvény célja volt feltérképezni a gazdasági helyzetet és annak bérekre gyakorolt hatását a közelgő bértárgyalásokra tekintettel.

„Gazdasági és ipari körkép, munkaerőpiaci kilátások különös tekintettel a bérek alakulására” címmel dr. Kutnyánszky Zsolt, a Technológiai és Ipari Minisztérium iparért és munkaerőpiacért felelős államtitkára indította a rendezvényt. Az előadó siker-évtizednek tartotta az elmúlt időszakot, hiszen a foglalkoztatottság csúcson van, magasabb az EU átlagnál. A munkanélküliség éppen, hogy meghaladja a 3 %-ot. A covid-járvány hozott újdonságokat is a munkaerő piacra, hiszen a korábbiakban alig alkalmazott távmunka és a részmunkaidős foglalkoztatás általánossá vált, sőt a járvány után a távmunka népszerűsödött. A munkaerő piac egyéb tekintetben is átrendeződött, mert a mezőgazdaságból, egészségügyből, vendéglátásból eltávozott a munkaerő egy része és pl. a tudomány területén pedig ennek az ellenkezője volt tapasztalható. Az elmúlt évtizedben az átlagkereset is jelentősen nőtt, több, mint két és félszeresére nőtt mind bruttóban, mind pedig nettó értéken.

A kérdések keretében főleg a jelenlegi háborús helyzet miatti változások érdekelték a hallgatóságot.

A kérdések keretében főleg a jelenlegi háborús helyzet miatti változások érdekelték a hallgatóságot.

Korántsem korreferátumként, inkább a téma egyik vetületének elemzéseként tartotta meg **dr. Lajtai György,** közgazdász a „**Minimálbér és minimálbér megállapítás Európában és Magyarországon**” című tanulmány ismertetőjét. A szakember az európai mintákat és a hazai gyakorlatot hasonlította

össze nem kifejezetten munkavállalói szemmel, inkább az objektivitás kritériumát tartva fontosnak.

Az utóbbi időkből már nemcsak az alacsony bérűek, de már a középrétegek megélhetése is veszélyeztetett a koronavírus-járvány és a háború miatti energia- és élelmiszer ár emelkedések miatt. Az Európai Unió emiatt ajánlásokat tartalmazó Irányelv megjelentetését tervezi.

A szerző ennek kapcsán áttekintette az európai minimálbér-megállapítás technikáit és azok eredményességét. Annál is inkább, mert a törvényes minimálbérrel rendelkező 21 ország közül csak 4-nek, köztük Magyarország is, nincs a szociális partnerek által elfogadott kritérium rendszer vagy norma a minimálbér megállapításához.

A minimálbérnek több fontos szerepe is van, ezért jó az európai ajánlások bevezetése. A minimálbér megállapítása növeli a szociális biztonságot, védi azokat a munkavállalókat, akik nem tartoznak kollektív szerződések hatálya alá, csökkenti a bérkülönbségeket, növeli a védettségét a munkavállalóknak, az alacsony bérezésű ágazatokban segít a bérfelzárkóztatásban. A minimálbér mértékét úgy kell – különböző adatok, elemzések segítségével- meghatározni, hogy az ne csak a munkavállalók fizikai megélhetését biztosítsa, de a társadalmi részvételre, mobilizációra is lehetőséget biztosítson.

Áttekintve az európai modelleket azt tapasztaljuk, hogy sok jó követendő példa van. A skandináv országokban az ágazatok bérmegállapodásait fogadják el, s azt a nem szakszervezeti tagokra is alkalmazzák, kiterjesztik. Itt egyébként is rendkívül magas a szervezettség. Ausztriában a kötelező Szövetségi Gazdasági Kamarai tagság miatt, Olaszországban pedig az Alkotmány passzusai alapján gyakorlatilag mindenre kötelező az ágazati bérmegállapodások rendszere.

21 európai országban törvényben szabályozott a minimálbér, amely meghatározása két – vagy három oldalú szociális tárgyalások alapján kerül meghatározásra. Ezt aztán vagy az ágazatok megállapodása alapján az állam jóváhagyja vagy van ahol a végső meghatározás az állam feladata. Van ahol a minimálbért bizonyos

normák, ajánlások alapján határozzák meg. Ezen normák, képletek, szakértői ajánlások alapján emelik a minimálbért, sőt egyes országokban időszakosan felülvizsgálják, hogy a minimálbér mennyire követi ténylegesen a megélhetési vagy átlagbér mutatókat, kell-e korrigálni.

Összességében elmondható, hogy a legjobb, ha a minimálbér emelése kiszámítható és ragalmas. Fontos a kollektív béralku beépítése és a kollektív megállapodások érvényességének minél szélesebb kiterjesztése. Fontos emellett, hogy a megállapodások

megkötéséhez minél szélesebb megbízható adatbázis álljon rendelkezésre. Ezekkel garantálható a megfelelő minimálbér itthon és Európában is.

A rendezvény **panelbeszélgetéssel** zárult az ágazatok és a gazdaság különböző ágai bér- és létszámhelyzetéről. A résztvevők: **Buzásné Putz Erzsébet**, Mérnökök és Technikusok Szabad Szakszervezete (versenyszféra), **Fürjes József**, Vízügyi Közszolgáltatási Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége (önkormányzati tulajdonú cégek), **Hatvani Jácint**, Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége (közszolgáltatások) és **Szendrei Zoltán**, Honvédszakszervezet (közszolgálat) voltak. Általánosságban elmondható, hogy a közszolgáltatási ágazatokban dolgozók – az energetikai ágazat kivételével- nem tartoznak a legjobban kereső rétegek közé. Jelentős az elvándorlás, csökken a szakmai tudással rendelkezők aránya. A 4 %-os járulék-csökkenésből származó maradvány bérre fordítása, illetve annak kifizetése több ágazatban még nem történt meg. A LIGA kezdeményezte a jövő évi bértárgyalások megkezdését valamint az energia-válság és a magas infláció miatti megélhetési és működési problémák enyhítése érdekében történő egyeztetések elindítását.

LIGA kezdeményezék: A LIGA Szakszervezetek **Varga Mihály pénzügyminiszterhez** fordult annak érdekében, hogy a munkába járás költségtérítéseként adható legfeljebb 15 Ft/km adómentes határ felemelésre kerüljön az extrém magas üzemanyagárak miatt. A kért új korlátra az 50 Ft/km-t javasolja.

Szintén a pénzügyminisztert kereste meg a LIGA SZÉP-kártya ügyben is, hogy a magas infláció és élelmiszer árak miatt annak élelmiszer vásárlásra fordíthatóságát állítsa vissza.

A Technológiai és Ipari Minisztérium iparért és munkaerőpiacért felelős államtitkárához, **dr. Kutnyánszky Zsolthoz** pedig a VKR Monitoring Bizottságának összehívása érdekében intézett levelet a LIGA, részben a bértárgyalások megkezdése, részben pedig a megnövekedett infláció és energia-árak hatásainak elemzése és a megfelelő válaszlépések kidolgozása céljából.

Örömmel várjuk a helyi szervezetek híreit, eseményeit, melyet a következő számban megjelentetünk.

Ádám Róbert János
ügyvezető
06-30/6401463